

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

จากโครงสร้างต้นทุนของธุรกิจโรงแรม ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยการผลิต 3 ชนิด ได้แก่ ปัจจัยทางด้านห้องพัก แรงงาน และปัจจัยทุน พบว่า มีสัดส่วนของปัจจัยทุนเป็นสัดส่วนสูงสุดประมาณ 37% อีกรกว่า 60% นั้น แบ่งเป็นสัดส่วนของแรงงานและปัจจัยทางด้านห้องพักอย่างละครึ่ง

ผลการศึกษาพบว่า ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของปัจจัยการผลิตต่อราคาของปัจจัยชนิดนั้นเอง มีค่าเป็นลบ นั่นหมายความว่า ถ้าหากราคาของปัจจัยการผลิตชนิดใดเพิ่ม ก็จะทำให้การใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้นลดลง และถ้าราคาปัจจัยการผลิตชนิดใดลดลง ผู้ประกอบการก็จะใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้นเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้ ยังแสดงถึงว่า ปัจจัยทางด้านห้องพักและปัจจัยทุนเป็นปัจจัยที่ต้องใช้ประกอบกัน ในขณะที่ ปัจจัยทุนกับแรงงานสามารถใช้ทดแทนกันได้

โดยรวมแล้ว ค่าความยืดหยุ่นที่ได้มีค่าต่ำ แสดงว่า เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในราคาปัจจัยการผลิตเกิดขึ้น จะมีการปรับเปลี่ยนการใช้ปัจจัยการผลิตตามน้อยมาก ทั้งนี้เพราะในการดำเนินกิจการโรงแรมในประเทศไทย มักจะกำหนดสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดต่าง ๆ สำหรับโรงแรมขนาดต่าง ๆ ไว้ค่อนข้างจะคงที่

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิตในธุรกิจโรงแรมของประเทศไทย ได้แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 แบบ แบบแรก ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิต โดยกำหนดให้ผลผลิตคงที่ ($d\ln C/dt$) แบบที่สอง ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิต โดยกำหนดให้ปัจจัยการผลิตคงที่ ($d\ln Y/dt$)

เมื่อเฉลี่ยตลอดช่วงปี 2525-2532 ได้ผลว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิต เมื่อกำหนดให้ผลผลิตคงที่ มีอัตราเฉลี่ยปีละ 0.71% ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิต เมื่อกำหนดให้ปัจจัยการผลิตคงที่ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเฉลี่ยปีละ 0.83% การที่อัตราการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิตในธุรกิจโรงแรมมีค่าไม่สูงนัก เป็นผลมาจากวิธีการดำเนินธุรกิจโรงแรม มักจะกำหนดสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตต่อขนาดของโรงแรมไว้ตายตัว

นอกจากนี้ ยังได้ข้อสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิตในธุรกิจโรงแรมเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบ embodied และมีลักษณะ 'putty-clay' กล่าวคือ การพัฒนาทางเทคนิคการผลิตนี้เกิดจากการนำเครื่องจักรและอุปกรณ์สมัยใหม่มาใช้ และอัตราส่วนทุนต่อแรงงานคงที่ จนกระทั่งมีการใช้อุปกรณ์ใหม่นั้น จึงทำให้อัตราส่วนทุนต่อแรงงานเปลี่ยนไปคงที่ ณ อัตราส่วนใหม่

การวิเคราะห์ถึงการประหยัดต่อขนาดของธุรกิจโรงแรมไทย ได้ผลว่า ธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยในทุกพื้นที่ที่มีการประหยัดต่อขนาด การเพิ่มจำนวนห้องพักจะทำให้ต้นทุนเฉลี่ยลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งธุรกิจโรงแรมมีอัตราผลตอบแทนต่อขนาดการผลิตสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับธุรกิจโรงแรมในพื้นที่อื่น

6.2 ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังคงมีปัญหาข้อบกพร่องของข้อมูลอยู่หลายประการ ซึ่งผู้ศึกษาเองก็ตระหนักดี เนื่องจากข้อมูลในด้านการโรงแรมที่ใช้ในการวิจัยนี้มาจาก 2 แหล่งใหญ่ คือ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถึงแม้จะเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างทันสมัย แต่ก็ขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนซึ่งมีความสำคัญเป็นอันมากสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ดังนั้น ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณการส่วนใหญ่ที่ผู้ศึกษาเลือกใช้จึงเป็นข้อมูลที่ได้มาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่อาจจะเก่าไปบ้าง เนื่องมาจากความยากลำบากในการเก็บรวบรวมและประมวลข้อมูลทางด้านต้นทุนของโรงแรม

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติในแต่ละปี ได้จากการส่งแบบสอบถามไปตามโรงแรมต่าง ๆ ให้ตอบกลับมา ดังนั้น ถ้าหากสำนักงานสถิติแห่งชาติมิได้กำหนดแบบสอบถามอย่างรัดกุม ข้อมูลที่ได้ อาจมีความคลาดเคลื่อนบ้าง ซึ่งอาจเป็นเพราะความเข้าใจและข้อกำหนดของแต่ละโรงแรมแตกต่างกันไป เช่น ในส่วนของค่าเสื่อมราคา ผู้ประกอบการแต่ละโรงแรมจะกำหนดระยะเวลาในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของโรงแรมตนเองไม่เท่ากัน ทำให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไปด้วย เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้มิได้พิจารณาถึงคุณภาพและประเภทของโรงแรมด้วย เช่น เป็นโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ, เป็นโรงแรมสำหรับพนักงานชายเข้าพัก หรือเป็นโรงแรมมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งประเภทของโรงแรมที่แตกต่างกันย่อมมีต้นทุนการผลิตที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติซึ่งไม่ได้จำแนกความแตกต่างของประเภทโรงแรมไว้ อย่างไรก็ตาม การลงทุนในกิจการโรงแรมควรจะคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ด้วย

นอกจากนี้ ในความเป็นจริงแล้ว ต้นทุนในธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่ จะเป็นด้านปัจจัยทุน ต้นทุนในด้านการก่อสร้างถึง 50-60% แต่จากผลการวิเคราะห์ พบว่า แม้จะมีต้นทุนด้านปัจจัยทุนเป็นสัดส่วนที่สูงสุดแต่ก็สูงเพียง 40% อาจเป็นได้ว่า ข้อมูลที่ใช้เก็บจากโรงแรมทั่วไป ซึ่งหลายโรงแรมคงจะเป็นโรงแรมที่เก่าแล้ว มีค่าเสื่อมราคาต่ำมากหรือไม่มีความเสื่อมราคาอยู่เลยก็ได้

สำหรับผู้ที่จะนำผลการวิเคราะห์นี้ไปใช้อ้างอิงหรือวางนโยบายใด ๆ ควรจะตระหนักและพึงระวังในข้อบกพร่องดังกล่าวมานี้ด้วย

หัวข้อที่น่าจะมีการทำการศึกษาต่อไป นอกจากจะปรับข้อมูลให้ทันสมัยขึ้นแล้ว น่าจะลองพิจารณาแบ่งประเภทของโรงแรมด้วย ถ้าหากสามารถหาข้อมูลที่มีการแบ่งประเภทของโรงแรมได้ การศึกษาลงไปในเรื่องละเอียดเพื่อให้บอกได้แน่ชัดว่า โรงแรมที่มีจำนวนห้องพักเท่าใด จึงจะมีต้นทุนต่ำที่สุด ก็เป็นอีกหัวข้อที่น่าสนใจในการวางแผนการลงทุนในกิจการโรงแรม เนื่องจากผลสรุปจากงานวิจัยชิ้นนี้ บอกได้เพียงแต่ขนาดโดยเปรียบเทียบเท่านั้น ตลอดจนการศึกษาว่าปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด ก็น่าจะเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายส่งเสริมการประกอบธุรกิจโรงแรมด้วย นอกจากนี้ ยังอาจขยายขอบเขตการศึกษาจากการศึกษาเฉพาะธุรกิจโรงแรม เป็นศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิคการผลิตและการประหยัดต่อขนาดในสาขาการผลิตต่าง ๆ ของธุรกิจการท่องเที่ยวก็ได้ อันประกอบด้วย ธุรกิจที่พักแรม, ธุรกิจนำเที่ยว, ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร, ธุรกิจขายของที่ระลึก, ธุรกิจขนส่ง และธุรกิจสัมมนาการ แต่ทั้งนี้ ผู้ที่จะทำการศึกษาพึงระวังในเรื่องข้อจำกัดของข้อมูลด้วย